



MAGAZIN

ELŐFIZETÉS

TÁRSASJÁTÉK

20. század

Újkor

Középkor

Ókor

Őskor

Hírcentrum

Kvíz

e-folyóirat



Bővül a család?  
Valósítsa meg  
terveit a Providenttel!

500 000 Ft kölcsön  
mindössze  
heti 5 707 Ft törlesztővel\*  
Futamidő: 110 hét  
THM: 24,8%

Visszahívást kérek!

Provident  
HETI  
kölcsön

## Tanítványai rajongtak a poroszos stílust elvető Szent-Györgyi Albertért

2019. október 22. 08:35 Múlt-kor

101 KÉP RÓLUNK – megjelent a Múlt-kor őszi különszáma

A hirdetést a Google bezárta

A hirdetés jelentése

Miért jelent meg ez a hirdetés?

Keresés a Múlt-koron

keresés

Legfrissebb Legolvasottabb

Leveleket és más tárgyi emlékeket találtak az egykori náci "mintagettó" területén 15:09

Öt Habsburg uralkodó szobra is állt eredetileg a Hősök terén 14:14

Megtekinthető Szolnokon a második világháború egyik legendás vadászpülőgépe 13:19

Odébb toltak egy erózió fenyegette 120 éves dániai világítótornyot 11:36

Az első között kutatta a csecsemők táplálkozási problémáit Heim Pál 11:17

Lehengerlő támadással sem sikerült „kiűtni” Olaszországot az első világháborúból 09:41

10 tény Mao Ce-tungról 08:44

Az Egyesült Államok atomfegyvereit egészen mostanáig az 1970-es évekből való számítógépek vezérelték tegnap

hirdetés

32 éve, 1986. október 22-én halt meg Szent-Györgyi Albert, a C-vitamin felfedezője, az első és máig az egyetlen magyar tudós, aki a világ legnagyobb tudományos elismerését, a Nobel-díjat Magyarországon végzett munkájáért kapta meg.



Kép forrása: cultura.hu

**Korábban**

[Szánál is több bejegyzett szabadalma volt a holográfiát kidolgozó Gábor Dénesnek](#)  
[Nem szabadalmaztatta világhírű találmányát Eötvös Loránd](#)  
[7 meglepő tény az orvoslás történetéből](#)

hirdetés

A hirdetést a Google bezárta

A hirdetés jelentése

Miért jelent meg ez a hirdetés? ▸

A hirdetést a Google bezárta

A hirdetés jelentése

Miért jelent meg ez a hirdetés? ▸



Ill. György, az elmebeteg „zsarnok”

Régi csibészek

Bajos Lajos mesevilága

Múlt-kor magazin 2019/nyár

1893. szeptember 16-án született Budapesten. Az első világháború kitörésekor medikusként frontszolgálatra hívták be, megkapta az ezüst vitézségi érmet is, de mivel nem rejtette véka alá, hogy értelmetlennek tartja a háborút, sebesülése után leszerelték.

1917-ben diplomázott, majd Cambridge-ben kémiai doktorátust szerzett, megismerkedett az elektronfizikával, a kvantummechanikával is. Első tanulmánya a sejtlégzés mechanizmusával foglalkozott, kísérletekkel igazolta az oxidáció-redukció elektronátadási folyamatát.

Klebelsberg Kunó gróf hívására 1930-ban tért haza családjával, és elvállalta a Trianon után Kolozsvárról Szegedre áthelyezett tudományegyetemen külön a számára létrehozott biokémiai tanszék vezetését.

A fiatal professzorért rajongtak tanítványai: a poroszos, tekintélyelvű stílus helyett vitára biztatta tanítványait, akikkel kirándulni is eljárt, motorkerékpárjával 1934-ben európai túrát is tett.

KORMÁNY INFORMÁCIÓ

**A MAGYAR GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS AZ EGYIK LEGNAGYOBB AZ EU-BAN**

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

hirdetés

**Systane COMPLETE**

Kibírod pislogás nélkül 15 másodpercig?

**TESZTELD**

**2 CSEPP ÉS MEGÁLLÍTHATATLAN VAGY.**

További információkért kattints ide! HU-SYC-1900021-09-19

JÁTSSZON!



## A tiszazugi méregkeverő asszonyok

Még Cambridge-ben, a sejtlegzést vizsgálva figyelte meg, hogy egy jellegzetes oxidációs folyamat valamiért lassúbb a vártnál, ami redukáló anyag jelenlétére utalt.

A redukáló anyagot a mellékvese mellett a káposztából és a narancsból is sikerült kivonnia, és ignóznak (nem ismerem-cukornak), majd - mivel az anyagnak feltételezései szerint hat szénatomja volt - a tudóstársai számára elfogadhatóbb hexuronsavnak nevezte el (a hex görögül hatot jelent).

Több mázsa mellékveséből 25 grammot elő is állított, de a csekély mennyiség nem tette lehetővé a beható vizsgálatot. 1931-ben immár Szegeden, a magyar származású amerikai Joseph Svirbely kémikussal folytatott kísérletei bizonyították, hogy ez az anyag a C-vitaminnal azonos, amelyet addig kémiailag nem ismertek, csak skorbutellenes hatásáról tudtak.



Kép forrása: sinosz.hu

Szent-Györgyiék 1932. április 15-én publikálták felfedezésüket a Nature című folyóiratban, ám az amerikai Charles Glen King már két héttel előbb tett a Science-ben hasonló bejelentést.

Több évig tartó vita után kiderült, hogy Szent-Györgyi már március 18-án, a budapesti Orvosegyletben kijelentette, hogy a hexuronsav és a C-vitamin ugyanaz az anyag, így övé lett az elsőbbség.

Ő ismerte fel azt is, hogy a szegedi pirospaprika sokkal többet tartalmaz az általa askorbinsavnak (skorbutellenes anyagnak) elnevezett C-vitaminból, mint a citrusfélék.

Szent-Györgyit már 1934-ben jelölték az orvosi Nobel-díjra, de csak 1937. október 28-án ítélte neki a svéd Karolinska Intézet az élettani és orvosi Nobel-díjat "a biológiai égési folyamatok terén tett felfedezéséért, különösen a C-vitamin, valamint a fumsav-katalízis vonatkozásában".

### Miről híresült el I. Miklós pápa?

- Férfinak öltözött nőpápa volt
  - Bezáratta az athéni egyetemet
  - Oklevelet hamisított a pápaság hatalmi igényeinek alátámasztására
- játszom!

Megosztás

### TÖRTÉNELMI ADATTÁRAK

keresés  
összetett keresés

### MI TÖRTÉNT A SZÜLINAPOMON?

október  24  keresés

### MAI ÉVFORDULÓK

OKTÓBER 24.

- 1921 **Őrizetbe veszik IV. Károlyt**
- 1935 **Bethlen a Gömbös-kormányt támogatja**
- 1849 **Kivégzik Perényi Zsigmondot és Szacsвай Imrét**

Az összes mai évforduló

hirdetés

A hirdetést a Google bezárta

A hirdetés jelentése

Miért jelent meg ez a hirdetés?



Tetszik az oldal

Bolt felkeresése

Az ismerőseid közül te lehetsz az első, akinek ez tetszik.



Az érmet Szegedre vitte, majd a második világháború kezdetén a Magyar Nemzeti Múzeum megvásárolta tőle, a tudós a múzeumtól kapott összeget a finn-orosz háború finnországi áldozatainak ajánlotta fel. A Nobel-díj átvételekor öröme felhőtlen volt, meg lévén győződve arról, hogy felfedezése nem szolgálhatja az öldöklést.

Néhány évvel később aztán rezignáltan kellett tudomásul vennie, hogy a náci Németországban olyan aszkorbinsav-készítményt kezdtek gyártani, amelynek révén a tengeralattjárók legénysége hónapokig volt képes a nyílt tengeren ellenséges hajókra vadászni.

1936-ban a hajszalerek áteresztőképességét szabályozó flavonokat izolált, ez az anyag volt a P-vitamin. Az izomszövetek oxigénfelvételét tanulmányozva vizsgálta a tejsav széndioxidá alakulását, és azt tapasztalta, hogy négy szerves dikarbonsav katalitikus módon fokozza a szövetlégzést, ez vezetett a citrátkör felfedezéséhez.

A modern, szókimondó, közvetlen Szent-Györgyi Albert akadémiai tagságát a Nobel-díj ellenére is csak nehezen nyerte el. A második világháború idején titkos diplomáciai küldetést is vállalt, 1944 őszén illegálisba vonult, mert Hitler személyesen adott parancsot likvidálására.



Kép forrása: stoma.u-szeged.hu

A svéd követségről, ahol V. Gusztáv király által személyesen adományozott svéd útlevelet kapott, egy német razzia előtt az utolsó pillanatban csempészték át már szovjet ellenőrzés alatt álló területre.

1945 után a Magyar Tudományos Akadémia másodelnöke, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság alapító tagja, pártonkívüli meghívott parlamenti képviselő lett; pártnak egész élete során soha nem volt tagja.

1947-ben - mivel úgy látta, a kommunista párt egyre növekvő hatalma az általa képviselt értékeket és személyes szabadságát is veszélyezteti - svájci szabadságáról az Egyesült Államokba utazott. Érdekesség, hogy 1948-ban még megkapta az akkor első alkalommal kiosztott Kossuth-díjat.

A massachusettsi Woods Hole-ban telepedett le, az Oceanográfiai Intézet számára létrehozott izomkutató laboratóriumban folytatta munkáját. Főként a sejtlégzéssel, izombiokémiával, biogenetikával és rákkutatással foglalkozott, és Őrült majom címmel könyvet írt, amelyben az emberiség túlélési esélyeivel foglalkozott.

Hazájával mindvégig fenntartotta kapcsolatait, 1976-ban a Szent Koronát hazahozó amerikai delegáció tagja volt. Kilencvenhárom éves korában, 1986. október 22-én hunyt el. A szegedi egyetem egy évvel később vette fel nevét, amelyet a felsőoktatási integráció óta az intézmény orvos- és gyógyszer tudományi centruma visel.

A Tisza-parti városban állandó kiállítás mutatja be a tudós hagyatékát, személyes tárgyait, munkaeszközeit és Nobel-díja másolatát. 2012 Szent-Györgyi-emlékévé volt

Adja meg e-mail címét, és hetente megküldjük Önnek a Múlt-kor legjobb írásait!

feliratkozom



Magyarországon.

Ajánlom

Megosztás

1,2 E ember ajánlja ezt. [Regisztrájl](#), hogy megnézd, mit ajánlanak ismerőseid.

Olvasta már a Múlt-kor  
történelmi magazin  
legújabb számát?

### KEDVEZMÉNYES ELŐFIZETÉS 1 ÉVRE (4 szám)

**Nyomtatott előfizetés** vásárlása  
**bankkártyás fizetés** esetén **25%** kedvezménnyel.  
A 4. lapszámot ajándékba adjuk.

~~6 368~~ FT

**4 776** FT

**Digitális előfizetés** vásárlása a teljes archívumhoz való  
hozzáféréssel **65%** kedvezménnyel.

**Az első 500 előfizetőnek.**

~~20 000~~ FT

**6 990** FT



Kérdésem van az előfizetéssel kapcsolatban

[ELŐFIZETEK »](#)